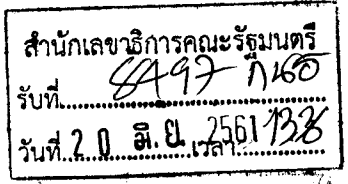

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/๒๗๕๓๓

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ยินยันร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๐๓๕ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/๑๒๑ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๑
๒. แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลา

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว) ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ เสร็จแล้ว จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรม แจ้งยืนยันให้ความเห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมจัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลาของกฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ มายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยด่วนเพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาแล้ว แต่มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. เห็นควรคงหลักการเกี่ยวกับการกำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาล ทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวของศาล หรือจับด้วยตนเองในกรณีจำเป็น (เพิ่มมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม) ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ เพื่อให้การปล่อยชั่วคราวโดยศาลมีมาตรการกำกับและติดตามผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลในกรณีนี้ไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแต่อย่างใด โดยเป็นมาตรการเสริมเพื่อให้การปล่อยชั่วคราวโดยศาลมีมาตรการกำกับและติดตามผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

สำหรับประเด็นที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีข้อสังเกตว่า เป็นหลักการที่ซ้ำซ้อนกับร่างพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. คณะรัฐมนตรียังไม่มีความเห็นต่อหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแต่อย่างใด

โดย ...

โดยเจ้าพนักงานศาลตามร่างมาตรานี้จึงไม่ได้อยู่ในฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจึงมีอำนาจจับได้ เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็นเท่านั้น แต่ร่างพระราชบัญญัติเจ้าพนักงานตำรวจศาล พ.ศ. จะกำหนดให้ เจ้าพนักงานตำรวจศาลเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีความแตกต่างกัน

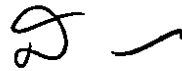
๒. เห็นควรคงหลักการเกี่ยวกับการกำหนดให้ศาลมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องก่อนการไต่สวนมูลฟ้องได้ ในกรณีที่โจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลับแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยหรือ โดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ เนื่องจากหลักการเรื่องการใช้สิทธิทางศาลโดยไม่สุจริต (Abuse of Legal Procedure) เป็นไปตามสภาพจิต กฎหมายที่ว่า “บุคคลที่มาศาลต้องมาด้วยมือสะอาด” (He who comes into equity must come with clean hands) หมายถึง การที่บุคคลใช้สิทธิหรือบังคับตามสิทธิของตนที่เกิดขึ้นมาแล้วนั้นจะต้องใช้โดยสุจริต มิฉะนั้น ศาลจะไม่รับรองสิทธินั้นหรือไม่รับบังคับให้ ซึ่งแต่เดิมศาลไม่มีวิธีการในการจัดการคดีที่โจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดี โดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลับแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่า ประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ โดยต้องปล่อยให้มีการไต่สวนมูลฟ้อง ประทับฟ้องและพิจารณาพิพากษาคดีไป ซึ่งพฤติการณ์ที่ศาลไปยอมรับบังคับให้เช่นนั้นเท่ากับเป็นการไปยอมรับให้บุคคลที่ไม่สุจริตเข้ามาใช้กระบวนการ ยุติธรรมเป็นเครื่องมือทำให้บุคคลที่ถูกดำเนินคดีอาญาและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับความเดือดร้อน เสียหาย ชื่อเสียง บั่นทอนขวัญและกำลังใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกฟ้องคดี จึงเป็นที่มาของการนำแนวคิด เรื่องการใช้สิทธิทางศาลโดยไม่สุจริต (Abuse of Legal Procedure) มาบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๑/๑ กำหนดเป็น ขั้นตอนก่อนการไต่สวนมูลฟ้องให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปเพื่อคุ้มครองประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกภาคส่วน จากการใช้สิทธิทางศาลโดยไม่สุจริต รวมถึงกรณีการยื่นฟ้องต่อศาลในพื้นที่ห่างไกลเพื่อให้จำเลยได้รับความลำบาก และต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการเดินทางไปต่อสู้อย่างยุติธรรม หรือการฟ้องจำเลยในข้อหาที่หนักกว่าความเป็นจริง เพื่อต่อรองให้จำเลยต้องยอมกระทำหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นการมิชอบ โดยเฉพาะการฟ้องร้อง เพื่อคุกคามการใช้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของจำเลยในการป้องกันตนเองหรือป้องกันประโยชน์สาธารณะ ก็จะได้รับคามคุ้มครองด้วย

นอกจากนี้ หลักการใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาต้องกระทำโดยสุจริต (เพิ่มมาตรา ๑๖๑/๑) ยังสอดคล้องกับข้อสังเกตของคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติที่ได้มีการหารือร่วมกับ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและผู้ประกอบธุรกิจในประเทศไทย ในการเยือนไทยของคณะทำงานด้าน สิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ (UN Working Group on the issues of human rights and transnational corporation and other business enterprises: WG on BHR) ภายใต้คณะมนตรี สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม - ๔ เมษายน ๒๕๖๑ โดยรับทราบการเสนอ ร่างมาตรา ๑๖๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ศาลสามารถ ตรวจสอบในเรื่องของการฟ้องคดีเพื่อให้ความคุ้มครองคนสุจริตที่ถูกฟ้องคดีได้มากขึ้น ป้องกันหรือคุ้มครองกรณี นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิมนุษยชนถูกฟ้องคดี และยังเป็นการพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีให้เป็นที่ยอมรับ ในระดับสากลมากยิ่งขึ้นด้วย

ทั้งนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมขอเสนอแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลาของกฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ ปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรารัฐ เบญจกุล)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
ส่วนพัฒนากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑
โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ojta@coj.go.th